

Warszawa, 2 grudnia 2021 r.

Pani
Elżbieta WITEK
Marszałek Sejmu RP

W imieniu pięciu organizacji współtworzących na mocy ustawy Stronę Samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, zwracamy się do Pani Marszałek o skierowanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw (druk 1812) do I czytania również w Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Zgodnie z ustawami edukacja publiczna, w tym prowadzenie szkół publicznych, jest zadaniem własnym gmin i powiatów.

Ze względu na znaczenie proponowanych w projekcie zmian, wnioskujemy także o:

- 1) **dochowanie terminu 14 dni** od otrzymania na przedstawienie opinii o projekcie ustawy (art. 36 pkt 6-9 Regulaminu Sejmu);
- 2) przeprowadzenie na temat projektu ustawy **wysłuchania publicznego** (równoległe kierujemy wnioski o przeprowadzenie wysłuchania publicznego do członków komisji oraz klubów i kół parlamentarnych).

UZASADNIENIE

1. Projekt – niezgodnie z Konstytucją, która w art. 170 określa zakres nadzoru nad JST oraz organy uprawnione do jego sprawowania – przyznaje kuratorom oświaty uprawnienia ingerencji w merytoryczne rozstrzygnięcia organów JST, zobowiązanych do prowadzenia szkół publicznych (obsada dyrektorów szkół, organizacja sieci szkół). Organy te ponoszą pełną odpowiedzialność za nałożone na nie obowiązki ustawowe i mają prawo do samodzielnego podejmowania decyzji w tych sprawach (art. 16, art. 165 ust. 2 i art. 166 ust. 1 Konstytucji), w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność.

2. Projekt, poprzez zmiany w składzie komisji konkursowej, praktycznie pozbawia organ prowadzący wpływu na obsadę stanowiska dyrektora szkoły prowadzonej przez ten organ. Jest to niezgodne z zasadami działania państwa prawa. Projekt narzuca także organowi prowadzącemu obowiązek zwolnienia dyrektora, który nie wykonał „zaleceń” nadzoru pedagogicznego. Znane są przykłady, gdy sąd pracy przywraca dyrektora na stanowisko i zasądza odszkodowanie, które wypłaca organ prowadzący szkołę, a nie organ nadzoru.

3. Projekt, poprzez zmianę w art. 89 Prawa oświatowego, przynosi niezgodną z Konstytucją ingerencję organu nadzoru pedagogicznego w organizację sieci szkół. Dotychczasowe brzmienie tych przepisów jasno określało, jakie kryteria samorząd powinien wziąć pod uwagę, podejmując decyzję np. o likwidacji szkoły. Spory często trafiały do sądów, które przyznawały rację gminom i powiatom, ponoszącym pełną odpowiedzialność społeczną i finansową za funkcjonowanie szkół publicznych. Nowe zapisy są ogólnikowe, umożliwiając pełną uznaniowość i dowolną interpretację organowi, który nie ponosi żadnej odpowiedzialności za skutki swoich decyzji.

Nie wyrażamy zgody na pozbawienie jednostek samorządu terytorialnego wpływu na funkcjonowanie szkół i organizację ich sieci. Proponowane w projekcie zmiany powodują, że edukacja publiczna przestaje być zadaniem własnym gmin i powiatów, które są zobowiązane realizować je zgodnie z wolą mieszkańców, w tym zwłaszcza rodziców i nauczycieli. Następuje to w czasie, gdy z roku na rok pogłębia się luka finansowa w oświacie, rozumiana jako różnica między kwotą przekazywanej JST części oświatowej subwencji ogólnej a wydatkami bieżącymi na edukację, ponoszonymi przez samorządy w coraz większym stopniu ze środków własnych.

(-) *Zygmunt Frankiewicz*
Prezes Związku Miast Polskich

(-) *Tadeusz Truskolaski*
Prezes Zarządu Unii Metropolii Polskich

(-) *Krzysztof Iwaniuk*
Przewodniczący Związku Gmin Wiejskich RP

(-) *Andrzej Płonka*
Prezes Związku Powiatów Polskich

(-) *Grzegorz Cichy*
Prezes Unii Miasteczek Polskich

za zgodność